

2025 Evaluatie van de SAS-Zomerschool55+ & aanbevelingen voor 2026

Evaluatie SAS-Zomerschool 55+ voor 2025

en aanbevelingen voor editie 2026

Organisatie algemeen

Vanaf januari is het kernteam, dat dit jaar uit 9 vrijwilligers bestond, aan de slag gegaan. Gemiddeld 1 x per maand kwamen we bij elkaar om zaken vast te leggen en af te stemmen. Door verhuis- en ziekteperikelen moesten we hier en daar wat schuiven met de taken, maar gelukkig vonden we Ben bereid om weer in het kernteam deel te nemen. We hebben de taken binnen het kernteam verdeeld en dat is redelijk bevallen. Het is goed dat meerdere personen dingen kunnen aanpakken: dat maakt het geheel minder kwetsbaar indien er, zoals nu, iemand uitvalt. In grote lijnen zagen de taken er als volgt uit:

- Programma-verantwoordelijke	Fia de Vos
- Binnenhalen activiteiten	Fia, Anne van Hoorn, Ben Krijbolder, Idalie Prevoo en Bea Wolf
- Financiën	Henny van den Bogaard en Fia de Vos
- Notuleren + Enquêtes uitwerken	Bea Wolf en Elly Glastra
- Coördinatie + kas Biechten	Riekie van der Wielen en Bea Wolf
- Coördinatie + communicatie Hevo	Cindy de Visser
- Coördinatie Schans + Stolp	Idalie Prevoo
- Coördinatie Slinger	Henny van den Bogaard
- Beantwoorden mail + mobiel	Fia de Vos en Cindy de Visser
- Tijdens de uitvoering mobiel	Riekie van der Wielen, Bea Wolf en Fia de Vos
- Website invullen	Anne van Hoorn en Fia de Vos
- PR & Social Media & Foto's	Ben Krijbolder en Fia de Vos
- Evaluatieverslag	Fia de Vos

De sfeer en samenwerking binnen het kernteam was gewoon goed en we konden altijd een beroep op elkaar doen. Heel fijn dat Cindy in juni de mail en telefoon kon en wilde bijhouden en dat Anne de website mee wilde invullen, nu Fia op vakantie was en Elly even uitviel. Ben en Elly hebben daarna weer prima werk geleverd als het gaat om het voorbereiden en vullen van de presentielijsten.

We hebben wel geconstateerd dat, met het groeien van het aantal deelnemers, ook de werkzaamheden toenemen en dat we extra ondersteuning nodig hebben tijdens de uitvoering van de Zomerschool. Met name om de dagelijkse telefoontjes en de e-mails af te handelen en bijv. een hele groep deelnemers te bellen of te mailen als er aanpassingen zijn.

Digitaal ging het eigenlijk prima dit jaar. Alleen de allereerste dag leverde problemen op. Ook nu weer kwam het meermaals voor dat mensen wel betalen, maar door het programma niet worden ingedeeld bij de activiteit waarvoor zij denken te hebben ingeschreven. Of dat er meer mensen worden toegelaten dan er plaatsen zijn. Dat gebeurt alleen in de eerste hectiek. Andere kleine problemen (kan niet inloggen / waarom niet 2 deelnemers op 1 e-mailadres / voor elke activiteit apart inschrijven) waren er wel en moeten we ook aanpakken. Maar het merendeel kon goed digitaal boeken en ook de verwerking daarvan ging vlot.

Gelukkig hebben we er opnieuw voor gekozen om op de eerste inschrijvingsdag als Kernteam ook in De Biechten aanwezig te zijn, zodat mensen in levenden lijve konden komen inschrijven: dat deden een kleine 100 deelnemers! Er was wel wat vraag naar een tweede datum (in de tweede week) en eventueel een andere locatie.

We konden gedurende de zomerschooluitvoering gebruik maken van een heel enthousiaste groep van 22 gastvrouwen en gastheren, waarvan er helaas in de laatste maanden voor uitvoering 4 uitvielen. Het laat zien hoe belangrijk het is om jaarlijks deze groep aan te vullen met liefst jongere vrijwilligers. Dit jaar hebben we 2 nieuwe vrijwilligers ingezet in de rol van GV/GH en wilden op het laatst gelukkig een echtgenoot en een vriendin nog invallen voor de gaatjes. En voor komend jaar hebben we 6 potentiële nieuwe GV/GH op de lijst staan.

De groep gastvrouwen en gastheren is voorafgaande aan de Zomerschool 2 x bijeengewees. Dat was in april om te kijken wie wanneer beschikbaar kon en wilde zijn en om een workshop "fotografie" te volgen. Eind juni zijn we nog eens bij elkaar geweest om de laatste aanpassingen door te spreken en gezellig samen te gaan midgetgolfen in het half donker. Zo leerden we elkaar beter kennen.

Zoals gebruikelijk hebben we op de eerste maandagochtend van de Zomerschoolperiode de Zomerschool met elkaar geopend door nog even de neuzen dezelfde kant op te zetten en de rol van de gastvrouw/gastheer nog eens te bespreken. Ook kregen de gastvrouwen en gastheren daar het boekje met alle noodzakelijke informatie uitgereikt, evenals de tassen, de bloemslingers, de naambadges en de enveloppen voor de activiteiten van week 1.

Vrij snel na de Zomerschool hebben we nog eenmaal met alle gastheren en gastvrouwen een bijeenkomst gehad om te evalueren. Gelukkig waren alle "nieuwelingen" enthousiast en willen ze graag blijven.

Aanbevelingen m.b.t. de organisatie voor 2026

1. Opnieuw bekijken welke werkzaamheden de Zomerschool vraagt en daarbij de juiste kernteamleden zoeken: dat vraagt van de huidige kernteamleden om goed te kijken naar het eigen functioneren en het gewenste takenpakket voor de toekomst;
2. Vanaf april/mei zoeken naar een extra administratieve kracht tijdens de uitvoering van de Zomerschool;
3. De gastvrouwen en gastheren jaarlijks scholing bieden m.b.t. spreken in het openbaar en het maken en doorsturen van foto's bv;
4. Goed afstemmen met de gastvrouwen/gastheren hoe zij willen worden ingezet (bijv: op de ochtend en de middag of slechts 1 dagdeel per keer/ als nummer 1 of liever als 2);
5. Opnieuw "smoelenboek" uitbrengen: dat is erg goed bevallen;
6. Goed kijken naar jonge nieuwe GV/GH: met het oog op opvolging en continuïteit binnen het Kernteam.
7. De tweede week ook weer ergens een inschrijfpunt organiseren.

De financiën

In bijlage 1 is te zien dat we keurig volgens de SAS-uitgangspunten hebben gehandeld. Als we kosten en baten van de verschillende activiteiten naast elkaar zetten, blijkt dat de meeste activiteiten zichzelf kunnen bedruipen. Aan de inkomstenkant zijn de bedragen doorberekend die de deelnemers hebben betaald. Aan de uitgiftekant gaat het om de vergoeding of het aardigheidje voor de docent, de kosten van koffie/thee, de materialen, de gids of de toegang. De accommodatiekosten zijn hierin niet meegenomen, omdat die door de subsidie gedekt kunnen worden. Ook de reiskosten van een gastdocent zijn niet doorberekend. Van het positieve bedrag dat overblijft kunnen een aantal van de overige kosten worden betaald, zoals de vergoedingen van de vrijwilligers, de reiskosten en de kosten voor de website en de PR. We hebben er dit jaar al voor gekozen om bij de duurdere activiteiten € 7,50 te vragen in plaats van € 5,00. Gezien de stijgende prijzen voor consumpties, moeten we mogelijk voor alle activiteiten naar een iets hogere basisprijs (bijv. € 6) .

We hebben dit jaar de Sum Up gebruikt bij de betalingen in de Biechten tijdens de inschrijvingen: dat is prima bevallen. In de folder e.d. hebben we nu ook vermeld dat bij deze inschrijving gepind kan worden. Bovendien hebben we een mobiele telefoon zonder simkaart, waarop de Sum Up kan worden ingesteld, zodat ook bij de kas en lastminute er gebruik van kan worden gemaakt, (wel is wifi nodig). Daar werd over het algemeen maar beperkt gebruik van gemaakt.

We begonnen het jaar met een continuïteitsreserve van een kleine € 3000. De 870 deelnemers zorgden voor ruim 20.000 euro. Daarnaast kregen we via de SAS een subsidie van de gemeente van € 5000.

Het financiële overzicht ziet er voorlopig als volgt uit:

<i>omschrijving</i>	<i>grootboek</i>	<i>bedrag in</i>	<i>bedrag uit</i>	<i>begroot</i>
Continuïteitsreserve vanuit 2024	8101	€ 2.796,64		€ 3.000,00
Subsidies 2025	8000	€ 5.000,00		€ 5.000,00
Inkomsten van de deelnemers	8001	€ 20.979,91		€ 22.500,00
Sponsors 2025	8100	xx		xx
Docentenvergoedingen (100 x 20)	4100		€ 3.772,50	€ 4.000,00
Vrijwilligerswaardering (25 x 20 + 8 x 50)	4120		€ 1.349,27	€ 1.600,00
Reiskosten docent/vrijwilligers	4140		€ 497,77	€ 500,00
Huur van accommodaties	4200		€ 3.113,00	€ 3.500,00
Materialenkosten	4300		€ 9.764,48	€ 12.000,00
Drukwerk	4400		€ 1.117,31	€ 1.000,00
Kosten Website	4630		xx	€ 1.000,00
Consumpties	4500		€ 4.418,09	€ 4.500,00
Slotmiddag consumpties + hapjes	4500		€ 773,50	€ 750,00
Lunches	4510		€ 704,00	€ 500,00
Overige kosten	4600		€ 110,48	€ 200,00
Bankkosten	4683		€ 173,54	€ 500,00
Continuïteitsreserve voor 2026			€ 2.982,61	€ 450,00
		€ 28.776,55	€ 28.776,55	

Dit is het voorlopige plaatje, omdat er nog wat bankkosten komen en we een enkele rekening nog niet binnen hebben. Het is waarschijnlijk dat we een continuïteitsreserve van zo'n € 2500,00 voor 2026 hebben, wat in ieder geval het voortbestaan van de Zomerschool voor 2026 garandeert. Dat betekent eigenlijk dat we in dit jaar een verlies van een paar honderd euro hebben geleden.

Als we kijken naar de begroting en de daadwerkelijke kosten, zien we dat de meeste posten redelijk overeenkomen. De afwijkingen:

1. De inkomsten van de deelnemers pakken iets lager uit, doordat we vrij veel goedkoop konden aanbieden. Dat blijkt ook uit de materiaalkosten die inderdaad ook iets lager dan begroot uitkomen;
2. Er is geen heel duidelijk zicht op de kosten van bijv. de Buckaroo-rekening omdat we alleen het overblijvende saldo op de bank zien verschijnen. Die kosten bedroegen € 381,41.
3. De resultaten voor alle consumpties laten zien dat we daar echt aan de top zitten van wat we hebben begroot door de stijgende prijzen van de horeca.

Als we kijken naar het geld dat per bank wordt geïnd en betaald en het geld dat toch cash wordt geïnd en met name betaald, dan valt op dat we bijna 1/4, namelijk zo'n € 7000 cash gebruiken: daarin zitten met name de vergoedingen voor de docenten, maar ook alle bedragen voor koffie/thee op terrassen en vaak bedragen voor materialen en dergelijke.

Aanbevelingen m.b.t. de financiën voor 2026

1. Actief beleid blijven voeren als er ergens geld te halen valt;
2. De Sum Up nog breder inzetten (vermelden dat men kan pinnen/zorgen dat bij de last minute hij ook gebruikt wordt);
3. Overwegen de eenheidsprijs van de activiteiten te verhogen naar € 6,00 inclusief koffie/thee;
4. Tijdig bedenken of we nieuwe/ extra promotieactiviteiten gaan inzetten (denk daarbij aan banners voor alle locaties bijv.);
5. Kijken of we de cash geldstroom kunnen verkleinen.

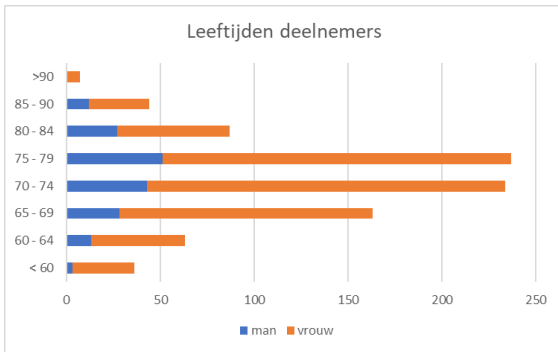
De begroting voor 2026 kan er -gebaseerd op 900 deelnemers- als volgt uitzien:

Begroting Financiën Zomerschool 2026

<i>omschrijving</i>	<i>grootboek</i>	<i>bedrag in</i>	<i>bedrag uit</i>
Continuïteitsreserve vanuit 2025	8101	€ 2.500,00	
Subsidies 2026	8000	€ 5.000,00	
Inkomsten van de deelnemers	8001	€ 22.000,00	
Sponsoren 2026	8100	xx	
Docentenvergoedingen (140 x 20 + ...)	4100		€ 4.000,00
Vrijwilligerswaardering (32 x 25 + 8 x 100)	4120		€ 1.600,00
Reiskosten docent/vrijwilligers	4140		€ 500,00
Huur van accommodaties	4200		€ 3.500,00
Materialenkosten	4300		€ 11.000,00
Drukwerk	4400		€ 1.000,00
Kosten Website	4630		€ 1.000,00
Consumpties	4500		€ 4.500,00
Slotmiddag consumpties + hapjes	4500		€ 750,00
Lunches	4510		€ 500,00
Overige kosten	4600		€ 200,00
Bankkosten	4683		€ 500,00
Continuïteitsreserve voor 2026			€ 450,00
		€ 29.500,00	€ 29.500,00

De deelnemers

We mochten 870 **unieke deelnemers** begroeten. Dat aantal ligt 18% boven het niveau van vorig jaar en daar zijn we heel tevreden mee. We verwachten voor de komende jaren nog een lichte groei, omdat telkens blijkt dat we aan bekendheid winnen. We merken wel dat dat ook betekent dat er meer activiteiten moeten worden aangeboden, of dat bestaande activiteiten vaker moeten worden aangeboden! Nu zat bijna 80% van alle activiteiten helemaal vol en voor de creatieve activiteiten en excursies lag dat percentage nog aanzienlijk hoger! Vooral bij presentaties, een enkele fietstocht en enkele beweegactiviteiten was nog wel wat ruimte.

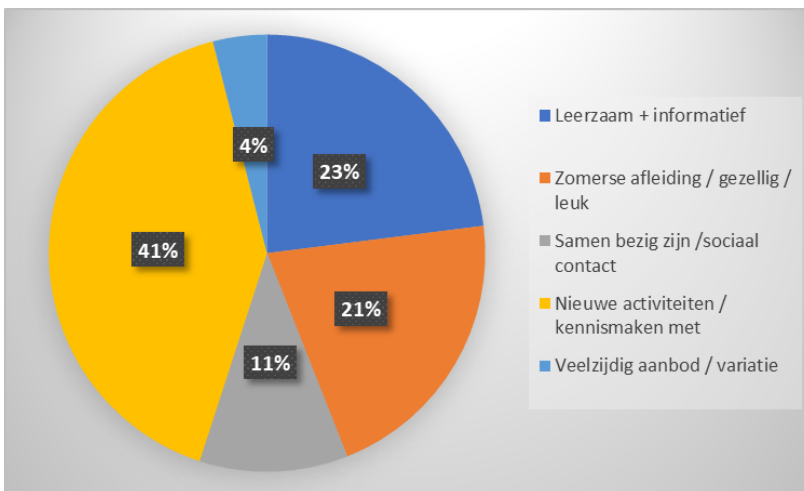

Natuurlijk hebben we gekeken naar de verdeling over leeftijd en de verhouding mannen en vrouwen. Op het totaal aantal deelnemers is bijna **20 % man**. Dat ligt iets lager dan vorig jaar, en we moeten blijven inzetten op het behoud van evenveel of meer mannen.

Als we kijken naar de **leeftijdsverdeling**, dan blijkt dat de mannen gemiddeld dezelfde leeftijdsopbouw hebben als de deelnemende vrouwen. Onze grootste groep deelnemers is

tussen de 70 en 80 (54%). Opvallend is dat er meer deelnemers onder de 70 zijn (30%) dan boven de 80 (16%). Met name de groep “jong gepensioneerden” steeg aanzienlijk.

Gelukkig groeit de oudste groep wel iets: de groep 80-plussers maakte vorig jaar slechts 12 % van het totaal uit. Hoewel het positief is dat we veel jongere senioren trekken, betekent dit wel dat we ook nadrukkelijk de moeten blijven programmeren voor de oudste doelgroep. Verder is de leeftijdsopbouw prima: 12% van de deelnemers is jonger dan 65 en 18 % is tussen de 65 en 70. Dat belooft voldoende stabiliteit en zelfs groei voor de komende jaren.

We hebben de deelnemers gevraagd naar de belangrijkste **redenen om aan de SAS-Zomerschool deel te nemen**. De deelnemers hebben zelf hun antwoorden geformuleerd, en wij hebben ze gebundeld. Het resultaat ziet u hiernaast. “Kennismaken met nieuwe activiteiten” scoort duidelijk het hoogst. Maar ook “leerzaam en informatief”, “gezellig”, “zomerse afleiding” en “leuk” komen veel voor.

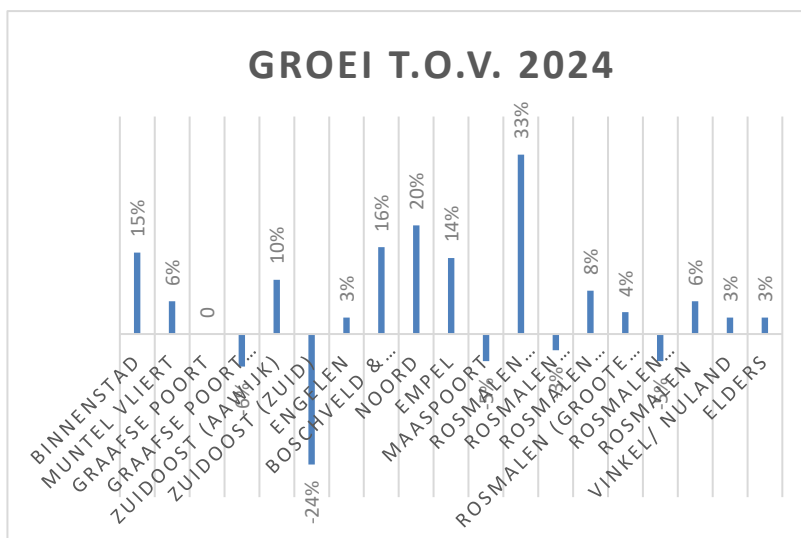
Tot slot wordt ook de ruime keuze aan activiteiten en zeker ook het samen iets doen, het sociale contact duidelijk genoemd als reden om deel te nemen. Soms vind je ook grappige en persoonlijke redenen: “Zo kom je nog eens ergens”, “Ben meegesleurd (vrijwillig)”, “Mijn vrouw” of “Lekker buiten mijn comfortzone gaan”.

Opvallend deze keer was het snelle vervolg op deelnemen aan activiteiten: zo waren er al direct mensen die vrijwilliger werden bij een activiteit (bijv. Villanueva (voedseltuin voor de voedselbank) / Wijkwerkplaats Oost) of die zich opgaven voor een najaarscursus: aanmeldingen zijn er voor Zumba – dansimprovisatie – Yoga – levensverhalen schrijven – barbershopzangers en voor de workshops “Verder met mixed Media”.

We hebben, evenals andere jaren, ook gekeken naar **de postcodes** van de deelnemers om te zien waar ze vandaan komen.

Postcode	Wijk	2019	2021	2022	2023	2024	2025
5211	Binnenstad	50	32	35	44	47	66
5212	Muntel Vliert	17	21	30	32	35	42
5213	Graafse Poort	26	9	20	26	29	29
5246	Graafse Poort (Hintham)	55	27	43	62	83	78
5215	Zuidoost (Aawijk)	15	14	16	24	18	31
5216	Zuidoost (Zuid)	62	35	53	64	76	47
5221	Engelen	7	4	10	6	15	18
5223/5224	West Boschveld & Deuteren	58	38	48	54	48	68
5232/5233	Noord	61	43	67	76	81	106
5236	Empel	15	10	9	14	16	23
5235/ 5237	Maaspoort	46	28	51	78	90	84
	's-Hertogenbosch onduidelijk	28	10	16	7	6	9
's-Hertogenbosch		440	271	398	487	535	601
5241	Rosmalen (centrum)	16	29	32	48	36	77
5242	Rosmalen (Maliskamp)	17	19	23	31	32	29
5243/5244	Rosmalen (Kruisstraat)	26	16	26	36	43	53
5245	Rosmalen (Groote Wielen)	4	4	5	4	5	10
5247	Rosmalen (Overlaat)	3	18	10	19	19	13
5248/5249	Rosmalen	5	7	7	7	4	11
Rosmalen		71	93	103	145	139	193
5382/5391	Vinkel/ Nuland	4	9	7	6	4	7
Elders		27	29	46	49	67	69
Totaal		542	393	554	687	745	870

Als we kijken naar de groei van het aantal deelnemers ten opzichte van 2024 per wijk, dan valt op dat met name Zuid erg achterblijft: daar zien we zelfs een negatieve groei van 24%. In de Binnenstad, de Aawijk,

Boschveld, Noord, Empel en Rosmalen Centrum is de groei het grootst en ook significant. De gigantische groei in Rosmalen Centrum zou te maken kunnen hebben met de twee zondagactiviteiten die daar plaatsvonden en veel aanmeldingen trokken. De enorme daling in Zuid zou dan mogelijk te maken kunnen hebben met het feit dat daar dit jaar nauwelijks activiteiten waren. We hebben eerder gezien dat het in de buurt aanbieden van activiteiten ook meer toeloop vanuit die wijk oplevert. Aan de andere kant kan ook het feit dat vanuit

die locaties veel PR is verspreid ertoe geleid hebben dat meer wijkbewoners deelnemen. Als we naar de laatste vijf jaar kijken, zien we een gestage groei bij bijv. Empel, Muntel, Vliert, Engelen, Noord en Rosmalen Kruisstraat. Mogelijk doet mond-tot-mond reclame ook veel.

Aanbevelingen m.b.t. de deelnemers voor 2026

1. Oog blijven houden voor het aantrekkelijk blijven voor alle doelgroepen vanaf 55 (Zowel voor de meer als minder actieve deelnemers, en met name ook de echt oudere senioren);
2. Proberen in alle wijken een of meerdere activiteiten te laten plaatsvinden, zodat men in de buurt ook de SAS-Zomerschool tegenkomt: kijken of dat ook in Zuid en Orthen zou kunnen;
3. In alle wijken zo actief mogelijk de SAS-Zomerschool promoten of op de kaart zetten;
4. Het percentage mannen dat deelneemt aan de Zomerschool zien uit te breiden tot zeker 25%, door specifiek op hen gerichte activiteiten aan te blijven bieden;
5. Eventueel via de seniorenorganisaties waar de echt ouderen wel deelnemen, informeren of er redenen zijn dat ze niet deelnemen, bijv. door de locatie, het vervoer, de prijs, de digitale inschrijving;
6. Ons blijven profileren bij de organisaties –vrijwillig en beroepsmatig- die met ouderen in de stad werken en via die kanalen ook onze programmaboekjes verspreiden (denk aan Zonnebloemafdelingen, huiskamers, wijkgebouwen, andere zomerscholen etc).

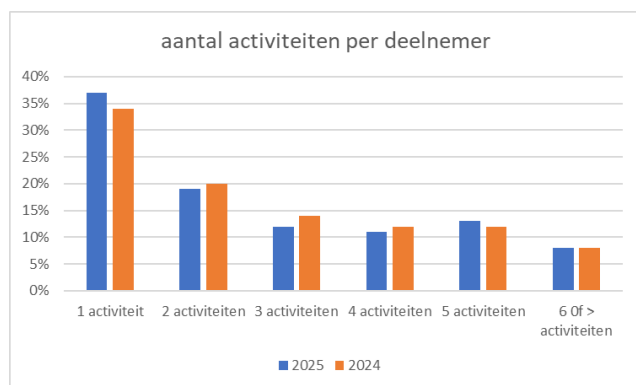
De activiteiten algemeen

De 870 deelnemers hebben deelgenomen aan 2425 activiteiten, dus gemiddeld 2,8 activiteiten per deelnemer. Wat hierbij duidelijk een rol heeft gespeeld is -naast de “last-minute-balie” in De Biechten- het feit dat je op de site continu lege plaatsen kon (bij)boeken. Als er iemand doorgaf niet te kunnen, kwam er op de site weer een plaats vrij, die vaak al dezelfde dag nog werd ingevuld. Er is elke dag geboekt, ook gedurende de zomerschoolperiode. Ook positief werkte hier de mogelijkheid om een extra activiteit in te zetten als er één snel was vol geboekt (dat kan makkelijk digitaal): dat hebben we gedaan voor een bezoek aan de orgelbouwer die al na een half uur vol zat.

We hebben opnieuw gemerkt dat het beperken van het aantal activiteiten waarvoor in de eerste week kon worden ingeschreven positief heeft gewerkt: het duurde langer voordat de meest gewilde activiteiten helemaal vol zaten, en meer deelnemers hadden het gevoel activiteiten van hun eigen keus te hebben kunnen boeken. Bij de Biechten hebben we zo’n 100 deelnemers ter plaatse kunnen inschrijven en totaal waren er na 24 uur al 467 deelnemers die met elkaar 1505 plaatsen hadden geboekt. Er waren al 672 digitale betalingen en ja...er zaten 38 activiteiten al helemaal vol. Ook wel grappig om te weten is dat er in de eerste minuut (dus van 10.00 – 10.01) 59 digitale transacties plaatsvonden!

De site kon de boekingen goed, aan, maar de e-mailserver had er meer moeite mee: niet iedereen kreeg keurig op tijd een mailtje met de gereserveerde activiteiten. Dat hebben we in de loop van de week opgelost door iedere boeker een nieuwe e-mail te sturen.

Net als vorig jaar komt ruim één derde van de deelnemers voor één enkele activiteit naar de Zomerschool. Dat

kan zijn omdat ze alleen voor de Dagtocht opteren, voor het eerst komen kennismaken of omdat ze voor een specifiek aanbod komen, zoals dit jaar de zondagactiviteiten. Met name bij de Muziekmiddag waren er deelnemers die verder niet aan de Zomerschool hebben deelgenomen. Ook ruim 30% komt voor 4 of meer activiteiten. Dit jaar waren er zelfs 35 deelnemers met 7 of meer activiteiten, waaronder 2 met 10, 2 met 11, 3 met 12 en 1 met 22 activiteiten: zij waren dus in principe elke dag bij de Zomerschool te

vinden.

In 2025 hebben we aanvankelijk 132 activiteiten weten binnen te halen en die hebben we ook aangeboden via de site en de folder. Gelukkig werd er dit jaar voor slechts twee activiteiten onvoldoende ingeschreven, waardoor zij niet door konden gaan. Er waren wel diverse activiteiten die al heel snel “vol” waren. Een enkele activiteit konden we dubbel aanbieden. Ook kwam er op het laatste moment nog een activiteit bij. Daardoor zijn er uiteindelijk ook 132 activiteiten ingepland gebleven. Tijdens de uitvoering van de SAS-Zomerschool is 1 activiteit niet doorgedaan vanwege het ontbreken van de docent. We hadden prima zomerweer, zodat ook alle fietstochten konden plaatsvinden (eentje weliswaar met heel wat buitjes).

We hebben ook gekeken naar [de aanwezigheid](#) van deelnemers: naar het aantal deelnemers dat niet is geweest bij een activiteit, wel of niet van tevoren geannuleerd. Daarbij gaan we uit van alle betalende deelnemers: zij stonden in principe op de deelnemerslijsten. Een enkele keer is iemand op een verkeerde dag of tijd geweest: dat hebben we gecorrigeerd. We hebben ook de deelnemers die op een bepaald moment toch niet konden, altijd de mogelijkheid gegeven om op een ander moment deel te nemen of om een alternatieve activiteit te kiezen. We hebben dit jaar wel weer alle deelnemers een week voor het begin van de Zomerschool een mailtje gestuurd met waar zij stonden ingeschreven. Dat zorgde op dat moment wel voor wat administratief werk, maar daardoor waren de deelnemerslijsten wel actueler en konden mensen op de wachtlijsten toch deelnemen. Bovendien hebben we in die mail nogmaals benadrukt dat het fijn is als deelnemers annuleren als ze niet kunnen komen. Dat is dit jaar gelukkig weer redelijk vaak gebeurd.

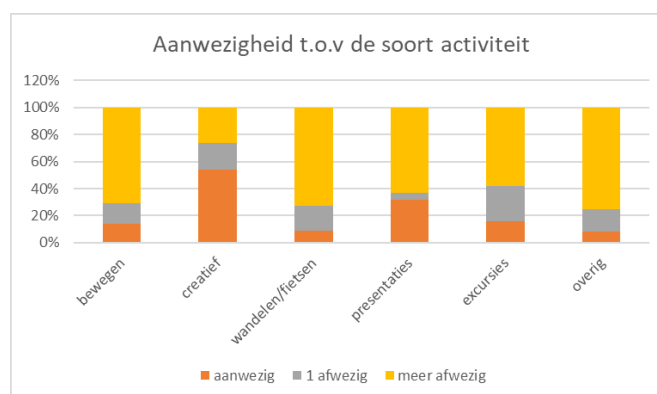
Dat alles meegerekend komen we tot het volgende plaatje. Bij 28 % van de activiteiten was geen enkele deelnemer afwezig (in 2024 ook 28%, 2023 22% en in 2022 slechts 15%). Bij 63 activiteiten (49%) is niemand weggebleven zonder zich af te melden. Dat is een duidelijke verbetering.

Het betekent wel dat bij ruim 50% van de activiteiten toch deelnemers wegbleven zonder dat te melden.

Net als in 2024 gaat het totaal om 12% procent deelnemers die niet komen (afgemeld 6%, niet afgemeld 6%). Het lastige is dat het bij een enkele activiteit aanzienlijk meer is dan bij een andere en dat niet altijd duidelijk is wat daar de oorzaak van is.

Bij 25 activiteiten bleef meer dan 20% weg. Vijftien van die activiteiten behoren tot bewegen, wandelen en fietsen. Dat heeft mogelijk te maken met de gesteldheid van deelnemers: in onze leeftijdsgroep kan de ene dag bewegen makkelijker gaan dan de andere.

Als we kijken naar de [aanwezigheid of absentie per soort activiteit](#) zien we dat er bij de creatieve activiteiten aanzienlijk minder absentes zijn dan bij de anderen. Misschien omdat hier ook de meeste activiteiten al snel volgeboekt zijn en er zelfs mensen op de wachtlijsten geplaatst konden worden. Mogelijk speelt ook het bedrag (meestal wat duurder vanwege de materialen) mee.

[Aanbevelingen m.b.t. de activiteiten algemeen voor 2026](#)

1. In 2026 weer kiezen om de eerste week slechts voor 5 activiteiten te kunnen intekenen en vanaf week 2 dat vrij te geven: dit is goed bevallen. Wel heel duidelijk communiceren dat na ... mei iedereen zich voor meer activiteiten kan inschrijven. Eventueel ook op de bevestiging vermelden.

2. Vooral blijven inzetten op (technische) excursies en presentaties. Met name excursies worden vaak als vakantie-uitje gezien en, dat is natuurlijk prima;
3. Zeker ook een grote variatie aan wandelingen aanbieden: zowel in als om de stad, en zowel vanuit natuur- als cultuurhistorisch uitgangspunt bezien;
4. Zorgen voor voldoende nieuwe workshops e.d. om terugkerende gasten tevreden te kunnen houden en deze met name zoeken in de creatieve hoek, kookactiviteiten, op het gebied van bewegen (nieuwe sporten), wandelingen en excursies (bijv. bedrijfsbezoeken);
5. Bewust activiteiten blijven inplannen voor de oudste leeftijdscategorie binnen onze doelgroep.
6. Zoeken naar locaties in andere wijken (met name in 's-Hertogenbosch Zuid);
7. Bij creatieve activiteiten kijken of we ze meerdere keren op verschillende locaties kunnen aanbieden (zeker als er maar kleine groepen kunnen deelnemen);
8. Bij activiteiten op het gebied van sport, bewegen en wandelingen 1 tot 2 deelnemers extra laten intekenen;
9. Nadenken over een handigere manier om een (digitale) wachtlijst op te zetten.

De website

Dit jaar werd opnieuw als basis digitaal inschrijven via de onze site (www.saszomerschool.nl) gehanteerd. In samenhang daarmee produceren we niet meer een volledig programmaboekje, maar slechts een folder, waarop wel alle info over de inschrijving is opgenomen en waarop alle activiteiten vermeld staan, maar geen verdere informatie over die activiteiten op te vinden is.

Natuurlijk beseffen we dat we daarmee mogelijk een groep deelnemers missen: zij die nog niet zo digitaal vaardig zijn en zij die niet digitaal kunnen of willen betalen. We zijn die groep ter wille geweest door op de eerste dag van de inschrijving lijfelijk aanwezig te zijn in SCC De Biechten en mensen gewoon op papier in te schrijven en cash of per pin te laten betalen. Daar was ook wel animo voor: we hebben die eerste dag bijna 100 deelnemers kunnen helpen (waarvan er 17 cash hebben betaald). In de latere inschrijvingsperiode en tijdens de weken zelf hebben we nog 52 keer cash laten betalen. Dat moeten we dus voorlopig blijven doen. We hebben de hele inschrijfperiode en de hele uitvoeringsperiode van de Zomerschool mensen de kans gegeven om via e-mail of telefoon in te schrijven en dan via onze bankrekening te betalen: daarvan is ruim 140 keer gebruik gemaakt.

Uiteindelijk hebben er 24 deelnemers zonder e-mailadres deelgenomen aan de Zomerschool, dat is dus nog geen 3% (vorig jaar nog ruim 4%).

Via de site zijn 1246 betalingspogingen gedaan, waarvan er 69 zijn mislukt (6%). Vorig jaar waren die aantallen 1079 betalingen en 84 mislukkingen (8%). Dat betekent dat deelnemers steeds beter worden in het in één keer boeken en betalen van meerdere activiteiten en dat meer aandacht voor het "boodschappen-wagentje" heeft gewerkt.

Het blijft lastig dat men niet met een e-mailadres op meerdere namen kan boeken en dat zou wel moeten kunnen. Veel oudere senioren hebben als gezin nog één gemeenschappelijk e-mailadres. Maar als er voor Jan en voor Toos geboekt moeten worden, is het wel fijn als beiden zich met datzelfde e-mailadres kunnen inschrijven en toch worden gezien als twee deelnemers. Blijkbaar is dat technisch onmogelijk...

Aanvankelijk waren er ook veel problemen met deelnemers van wie het wachtwoord niet werkte, en ook het nieuw aangemaakte wachtwoord niet. Dit kwam o.a. doordat zij met meerdere of oude e-mailadressen in het bestand stonden. Uit ervaring blijkt bovendien dat nieuwe wachtwoorden soms in de spammap terechtkomen.

Het herinneringsmailtje vlak voor de Zomerschool zelf is heel goed bevallen. Het betekent wel weer even extra werk als mensen ineens beseffen dat ze toch iets verkeerd hebben geboekt; het zorgt voor betere deelnemerslijsten en mensen op de wachtlijst kunnen eerder worden toegelaten. Het is fijn en nuttig gebleken dat er op deze mail ons eigen e-mailadres en telefoonnummer staan, zodat mensen weten hoe ze kunnen afmelden. Ook de toevoeging van een A4-tje met alle materialen die men bij de diverse activiteiten zelf mee moet brengen bevalt goed.

Tijdens de uitvoering van de Zomerschool is gekozen om alle activiteiten de hele dag op de site te laten staan en dat is uitstekend bevallen en moet zo blijven.

Het blijft lastig om artikelen en foto's goed op de site te krijgen: daar hebben we eigenlijk een apart kernteamlid voor nodig (PR-medewerker)

Tot slot zou het een verbetering zijn als de deelnemerslijsten (presentielijsten / export naar excel) op achternaam gealfabetiseerd zouden kunnen worden.

Aanbevelingen m.b.t. digitale inschrijvingen voor 2026

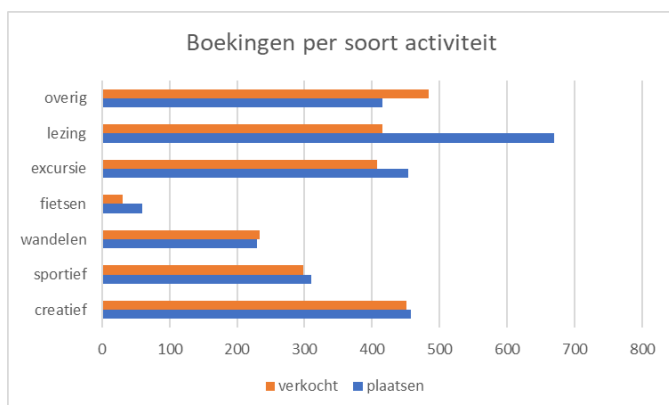
1. De folder als "papieren" vorm behouden. Wel vooral oud-deelnemers en oudere deelnemers de kans bieden om de totale tekst van alle activiteiten per mail of op papier te ontvangen. Deze ook gebruiken bij de inschrijvingen op locatie(s) in de stad;
2. Met de webbeheerder de genoemde verbeterpunten doornemen en kijken of er nu alvast aanpassingen voor komend jaar gedaan kunnen worden (opnieuw in de eerste week slechts max. 5 activiteiten, na week 1 alles open / herinnering automatisch 1 week voor aanvang Zomerschool met daarin de activiteit(en), datum, tijd en plaats en verwijzing naar de site voor wat men mee moet brengen) / alle oude deelnemers verwijderen en met een geheel nieuw bestand beginnen (iedereen moet dus opnieuw aanmelden en een wachtwoord aanvragen / kijken of lijsten op achternaam gealfabetiseerd kunnen worden);
3. Kijken of in de eerste mail naar oud-deelnemers een link kan worden toegevoegd naar de webpagina van de Zomerschool / in die mail ook vragen of men het Wordbestand wil hebben);
4. Bij een aantal activiteiten zouden introducéés kunnen worden toegelaten, mits hun gegevens via de site kunnen worden opgevraagd. Dit zou wenselijk zijn voor de dagtocht, de zondagactiviteiten en de lezingen/presentaties.
5. Op zoek naar een vrijwilliger / kernteamlid dat zich specialiseert in het bijhouden van de website: ook door het jaar heen.

De activiteiten specifiek

We hadden dit jaar dus 132 activiteiten, die je grotendeels kan indelen in creatief – sportief - wandelen/fietsen – presentaties/lezingen – excursies en overige. De creatieve activiteiten zaten het snelst vol: dat komt ook, doordat er vaak maar een beperkt aantal mensen kan deelnemen en men deze dus bij de eerste 5 boekt. Dat geldt ook voor de specifieke wandelingen (denk aan kunstwandeling -memorabele plekken) en voor de excursies met weinig plekken (theaterkostuums – orgelbouwer). Later komen dan de inschrijvingen voor de overige zaken.

Het is duidelijk dat we tegen het maximaal haalbare aan lopen, als je kijkt naar het aantal activiteiten dat we hebben aangeboden en de boekingen daarop. Uiteindelijk zaten 95 activiteiten echt helemaal vol en was er voor sommige andere activiteiten nog maar een enkele plek. *Deze conclusie lijkt tegenstrijdig: als we het*

maximaal haalbare hebben bereikt qua aanbod en bezetting, is het dan realistisch om nog meer activiteiten aan te bieden? Kunnen we dat organisatorisch wel aan.

In de grafiek hiernaast zie je goed dat zeker de creatieve, de sportieve en de overige activiteiten helemaal volgeboekt waren. Hier en daar zelfs overboekt. Dit kon gebeuren wanneer iemand zich had afgemeld en de activiteit weer opnieuw werd opengesteld, of wanneer de docent meer deelnemers wilde en kon toelaten.

Eigenlijk waren er alleen bij de excursies een paar en bij de lezingen nog wat meer plekken over.

Zomerschoolrapport

8.5

Computer 7.7

Ontdek de wereld van AI	6.7
Senior, ontdek je verleden	8.2
Presentatie Fotoboek maken	8.2
Fotoboek maken workshop	7.5

Creatief 8.7

Bloemen van chenilledraad	8.8
Bloemschikken	9.1
Boetseren met klei	9.1
Chinees inkt schilderen	8.6
Creatief met glasmozaïek	9.3
Decoupage met schelpen	8.9
Doosje maken en bekleden	8.5
Glas beschilderen	8.6
Hout / Mozaïek Plein Oost	9.2
Kennismaken met Ikebana	8.4
Kennismaken met Quilten	8.6
Landschap schilderen	7.9
Verder met mixed media	9.1
Mozaïeken: maak een schaal	7.9
Speksteen voor beginners	9.3
Staphorster stippen op een tas	8.4
Tekenen met houtskool + pastel	8.9
Vilt een bloem	8.8

Excursies 8.7

Achter de coulissen van de St. Jan	8.8
Atelier theaterkostuums	8.9
Beeldentuin de Buffel	7.9
Bezoek Brabants boerderij	9.2
Bezoek NM Kamp Vught	9.0
Bezoek de Sint Cathrien	7.9
Engelen, dorp aan de Dieze	8.7
Ga mee naar het JBAC	8.2

Gijzelaarskamp Beekvliet	9.2
Grote kerk	8.4
Gluren bij de Oosterburen	8.8
Museum Slager	9.0
In gesprek met de burgemeester	8.9
Pluktuin Pluck van het veld	9.1
Rondleiding historische gebouwen	8.5
Rondleiding Orgelmakerij	8.8
Spuisluis en vistrap Crevecoeur	8.8
Villanueva .. voedseltuin	9.1
Wurth...een kunstrandleiding	8.0

Vanuit je stoel / presentaties 8.5

De Bossche stadstaal	9.1
Een eeuw OV in Den Bosch	7.8
Gedonder in Brabant	7.2
Geniet van een film	9.1
Het Rijke Roomse Leven	9.2
Holocaust en (Joden)vervolgving	8.7
Levenstestament & Notariaat	8.7
NATUURLIJK geregeld	8.0
Scandinavische componisten	9.4
Terug van de wolf in NI	8.4

Bewegen – Sporten 8.6

Biljarten	8.2
Buikdansen	8.2
Circle Mobility	8.3
Dans je vrij	8.3
Dansimprovisatie	7.1
Darten bij de Lachende Vis	9.2
Drakenvuur	9.1
Jeu des Boules Zuid	7.5
Jeu des Boules Kruiskamp	8.9
Kennismaken met Bowls	8.3

Linedance	9.0	Rondje om de Sint Jan	8.5
Nordic walking	9.2	Waterweertjeswandeling	7.4
Roeiclinic	9.1		
Salsa	9.0	<u>Overige</u>	<u>8.6</u>
Stoelyoga	8.2	Bonbons maken	8.9
Suppen bij avondlicht	8.7	De wereld van wijn	8.9
Yoga	8.6	Filosoferen met aforismen	8.6
Zumba	9.1	Filosoferen met taal	8.3
		Kennismaken met Barbershop	9.5
<u>Wandelen en fietsen</u>	<u>8.4</u>	Magie van de hand	8.8
Den Bosch in het spoor v Slager	8.5	Mindfulness en heartfulness	8.0
Den Bosch uit de kunst	8.3	Mindful bewegen	8.1
Fietstocht van Hintham > Heusden	9.3	Muziekgeschiedenis	8.5
Fietstocht Rosmalen> Herperduin	8.1	Opgeruimd verhuizen	9.0
Fietstocht vanaf de Schans	8.5	Over de vrije wil	7.1
Paleiskwartier	8.2	Reanimatiecursus	9.0
Memorable plekken 40-44	8.4	Schrijven aan zee	9.1
Natuurwandelingen	9.0	Schrijven van levensverhalen	8.9
Poëziewandeling	8.5	Schrijven op de Volkstuin	8.7
Rondje om de Sint Cathrien	8.1	Tekentaal	8.2

Als we kijken naar de tevredenheid van de deelnemers over de gevolgde activiteit, hebben we niets te klagen. Zij konden de activiteit zelf een cijfer geven en dat levert een prachtig “Zomerschoolrapport” op. Er was dit jaar slechts 1 activiteit die lager dan een 7 scoort en wel 29 activiteiten die een 9 of meer haalden. Met een gemiddelde van een 8.5 voor alle activiteiten kan worden gesproken van een geslaagde programmering. De grote uitschieter dit jaar was “Kennismaken ” met barbershop zingen met een waardering van 9.5! Maar ook de lezing over de Scandinavische componisten was een toppertje: kreeg een 9.4! Leuk is dat er in alle categorieën, behalve de computer, cijfers boven de 9 vallen.

Prettig is dat we via de evaluatieformulieren al heel veel nieuwe ideeën hebben binnengekregen!

Daarnaast waren de gastdocenten tevreden en vonden zij unaniem dat de activiteit voldeed aan hun verwachtingen of deze zelfs overtrof. Men vond de sfeer tijdens de Zomerschool erg prettig om in te werken. Ook over de organisatie waren zij zeer tevreden, en ze waren over het algemeen blij verrast dat ze per activiteit ook een terugkoppeling van ons kregen. Alle gastdocenten hebben medio augustus een evaluatieverslag van hun eigen activiteit gekregen.

Aanbevelingen m.b.t. de activiteiten specifiek voor 2026

1. Blijven kijken naar de omschrijving van de activiteiten in het programma, met name wat betreft het benodigde kennisniveau (eventueel een beginners- en gevorderde activiteit), wat men mee moet brengen, de duur en intensiteit van bijv. wandelingen en de plaats waar een activiteit wordt gehouden – eventueel met symbolen gaan werken;
2. Kijken of het mogelijk is om bij de terugkoppeling van geboekte activiteiten naast de datum en de tijd ook de locatie te vermelden;
3. Als uitgangspunt ook kijken naar alles wat in de stad gedurende het jaar wordt aangeboden en daar docenten van uitnodigen om bij ons kennis te maken;
4. Lering trekken uit het aantal deelnemers: bij een volgeboekte workshop deze opnieuw aanbieden. Bij een lage deelname die onvoldoende kostendekkend is, een vervangende activiteit zoeken;
5. Gebruik maken van de ideeën van de deelnemers voor nieuwe activiteiten (lijst in de bijlage);
6. Creatieve workshops of wandelingen met een beperkt aantal deelnemers direct meermaals op verschillende locaties opnemen in het programma.

De publiciteit

We laten 2500 folders drukken en 100 posters. De folders hebben we verspreid op de gewoonlijke plekken in SCC's, bibliotheken, buurtcentra, wijkpleinen, etcetera. Ook via de SAS, BAS en HEVO hebben we folders verspreid.

We hebben de folder ook toegezonden via alle bekende e-mailadressen van eerdere deelnemers, met een verwijzing naar de nieuwe website, die al vroeg gevuld was met het volledige activiteitenaanbod.

Natuurlijk hebben we gebruikgemaakt van de [internetpagina](#). Op de site heeft steeds een actueel artikel gestaan naast de algemene informatie over de Zomerschool. Zodra dat kon, stonden ook alle activiteiten met een foto en een duidelijke omschrijving op de site. Tijdens de Zomerschoolperiode zijn dagelijks foto's van de activiteiten op de site geplaatst.

Er zijn dit jaar meerdere [persberichten](#) geschreven en naar diverse persinstanties uitgegaan. We mogen absoluut niet klagen over de publicatie van het een en ander. Zoals gewoonlijk plaatsen de wijkkrantjes heel goed en bijna integraal wat je aanlevert, maar ook in alle streekbladen hebben artikelen over de Zomerschool gestaan. Tijdens de uitvoering van de Zomerschool hebben we geen artikelen meer geplaatst en ook geen moeite gedaan om bij de Ros-Kabelkrant of DTV een item te krijgen. Eerlijk gezegd hadden we daar niet genoeg "menskracht" voor en was de toeloop van deelnemers al meer dan voldoende.

Vanuit de SAS is er natuurlijk "De Actieve Senior" geweest (het kwartaalblad dat in grote oplage wordt verspreid) en ook daarin hebben meerdere keren artikelen over de Zomerschool gestaan. Evenals trouwens in het HEVO Magazine en de wekelijkse nieuwsbrief van HEVO. Ook in de digitale Nieuwsbrief van de BAS hebben artikelen over de SAS-Zomerschool gestaan.

Aanbevelingen m.b.t. de publiciteit voor 2026

1. Op alle verspreidingslocaties een compleet programmaboekje neerleggen dat ter inzage beschikbaar is, met voorkeur voor digitale inschrijving.
2. Ook gedurende het jaar regelmatig nieuws plaatsen op de internetpagina van de Zomerschool;
3. Zoeken naar een betere manier om de foto's van activiteiten op de site te plaatsen;
4. Tijdig DTV / Ros TV-krant informeren en vragen of zij interesse hebben om voor of tijdens de Zomerschool een item te maken.
5. Kijken of we binnen het kernteam of de SAS een PR-medewerker kunnen opnemen of iemand met die taak kunnen belasten, zodat er meer ruimte is om artikelen te schrijven en de Facebookpagina en de site bij te houden.

Tot slot

We kunnen met tevredenheid terugkijken op een geslaagde zestiende editie van de Zomerschool voor 55+. Dat hebben we ook gedaan tijdens een evaluatievergadering met de gastheren en gastvrouwen in de week na de sluiting en met het kernteam eind augustus 2025. Tijdens deze vergadering hebben we vastgesteld dat we in ieder geval een Zomerschool voor 55+ in 2026 gaan draaien en dat doen we in de eerste drie weken van de zomervakantie (maandag 13 juli tot en met vrijdag 31 juli 2026). Over een nieuw thema of een nieuwe nieuwswaarde moeten we nog even nadenken...

's-Hertogenbosch, 27 augustus 2025.

Bijlage 1: Financiële verantwoording per activiteit

Nr.	Activiteit	aantal	afgemeld	weggebleven	opbrengst	dank	kt	materiaal	fin. Resultaat	neg Resultaat
1	Een eeuw OV in 's-Hertogenbosch	25	1	1	€ 125,00	€ 20,00	€ 56,65	xx	€ 48,35	
2	Chinees inkschilderen	15	0	0	€ 135,00	€ 20,00	€ 40,30	€ 30,00	€ 44,70	
3	Bezoek Brabants mooiste boerderij	18	0	0	€ 270,00	xx	€ 300,00	xx		€ 30,00
4	Villanueva - moestuin voor de voedselbank	20	1	1	€ 100,00	€ 20,00	€ 40,00	€ 30,00	€ 10,00	
5	Suppen bij avondlicht	8	0	1	€ 200,00	€ 20,00	xx	€ 242,50		€ 62,50
6	Schik een zomertaart met schelpen	18	0	2	€ 315,00	€ 60,00	€ 36,80	€ 225,00		€ 6,80
7	NATUURLIJK geregeld	12	0	0	€ 60,00	€ 20,00	€ 32,20	xx	€ 7,80	
8	Spuisluis Crevecoeur	22	3	3	€ 110,00	€ 20,00	€ 55,00	xx	€ 35,00	
9	Mozaïeken: versier een schaal	9	0	0	€ 180,00	€ 20,00	€ 27,00	€ 171,00		€ 38,00
10	Buikdansen	12	1	0	€ 120,00	€ 60,00	€ 24,50	xx	€ 35,50	
11	Magie van de hand	14	1	0	€ 70,00	€ 20,00	€ 18,00		€ 32,00	
12	(levens)Testament en Sociaal Notariaat	39	0	3	€ 195,00	€ 3,00	€ 40,00	€ 75,00	€ 77,00	
13	Schrijven aan zee	8	0	0	€ 56,00	€ 20,00	€ 21,00	€ 13,90	€ 1,10	
14	Ga mee naar het JBAC	23	2	0	€ 161,00	€ 3,00	€ 110,00		€ 48,00	
15	Vilt een bloem	8	0	0	€ 80,00	€ 3,00	€ 40,00	€ 40,00		€ 3,00
16	Fietstocht Heusden	8	1	1	€ 140,00	€ 20,00	€ 170,00	xx		€ 50,00
17	Mindfulness en heartfulness	15	1	1	€ 75,00	€ 20,00	€ 28,00		€ 27,00	
18	Bezoek woongemeenschap Oosterburen	20	1	1	€ 100,00	€ 20,00	xx	€ 50,00	€ 30,00	
19	Bonbons maken	10	0	0	€ 100,00	€ 20,00	€ 27,00	€ 75,00		€ 22,00
20	Tekenen met houtskool en pastel	12	0	0	€ 108,00	€ 59,00	€ 30,00	€ 21,00		€ 2,00
21	Maak kennis met ikebana	9	0	1	€ 112,50	€ 6,00	€ 14,00	€ 60,00	€ 42,50	
22	Opgeruimd verhuizen	15	0	0	€ 75,00	€ 20,00	€ 34,90	€ 44,90		€ 24,80
23	Biljarten	10	0	0	€ 50,00	€ 20,00	€ 39,00			€ 9,00
24	Jeu des Boules Zuid	6	0	0	€ 30,00	20.00	xx	xx	€ 10,00	
25	Linedance	17	1	3	€ 85,00	€ 20,00	€ 32,30	xx	€ 32,70	
26	Over de vrije wil - filosofie	31	0	0	€ 155,00	€ 20,00	€ 88,60	xx	€ 46,40	
27	Scandinavische componisten: Grieg en Sibelius	61	4	3	€ 457,50	€ 180,00	€ 192,50	xx	€ 85,00	
28	De wereld van wijn	24	0	0	€ 300,00		€ 275,00		€ 25,00	
29	Mindful bewegen	11	1	1	€ 55,00	€ 20,00	€ 27,65	xx	€ 7,35	
30	Waterweetjeswandelen in Heusden	20	1	3	€ 100,00	€ 20,00	€ 68,00		€ 12,00	
31	Bloemen van Chenilledraad	12	0	0	€ 144,00	€ 20,00	€ 17,00	€ 84,00	€ 23,00	
32	Vilt een bloem	8	0	0	€ 80,00	€ 1,50	€ 40,00	€ 40,00		€ 1,50
33	Senior bowlen met lunch									
34	Werelddans									
35	Yoga	11	1	2	€ 55,00	€ 20,00	€ 27,65		€ 7,35	
36	Muziekgeschiedenis in theorie en praktijk	20	1	2	€ 100,00	€ 20,00	€ 59,00	€ 10,00	€ 11,00	
37	Landschap schilderen	30	2	0	€ 525,00	€ 20,00	€ 48,75	€ 308,00	€ 148,25	
38	Ontdek de stad in gesprek met de burgemeester	26	1	2	€ 130,00	€ 3,00	xx	xx	€ 127,00	
39	Natuur Lunetten-Vughtse Heide	28	3	6	€ 140,00	€ 6,00	€ 10,00	€ 70,00	€ 54,00	
40	Darten in de Lachende vis	8	3	0	€ 40,00	€ 6,00	€	38,00		€ 4,00
41	Decoupage met oester- en St. Jacobsschelpen	12	1	0	€ 120,00	€ 20,00	€ 23,00	€ 60,00	€ 17,00	
42	T'ai Chi	16	1	0	€ 80,00	€ 20,00	€ 20,00		€ 40,00	
43	Mozaïeken bij Plein Oost	10	1	1	€ 125,00	€ 6,00	€	87,50	€ 31,50	
44	Houtbewerken bij Plein Oost	6	0	0	€ 75,00	€ 3,00	€ 77,50			€ 5,50
45	Speksteen voor beginners	12	0	0	€ 180,00	€ 40,00	€ 43,75	€ 76,80	€ 19,45	
46	Circle mobility	15	2	0	€ 75,00	€ 20,00	€ 34,50	xx	€ 20,50	
47	Gedonder in Brabant	33	7	2	€ 165,00	€ 20,00	€ 39,95	xx	€ 105,05	
48	Pluck van het veld	17	1	0	€ 212,50	€ 3,00	xx	€ 225,00		€ 12,50
49	Geniet van een mooie film	65	4	1	€ 487,50	xx	xx	€ 302,50	€ 185,00	
50	Decoupage met oester- en St. Jacobsschelpen	11	1	1	€ 110,00	€ 20,00	€ 28,00	€ 60,00	€ 2,00	
51	Historische gebouwen Park Voorburg	24	0	1	€ 120,00	€ 3,00	€ 30,00	€ 60,00	€ 27,00	
52	Tekentaal	11	1	0	€ 55,00	€ 20,00	€ 23,00	€ 3,50	€ 8,50	
53	Glas beschilderen	24	2	0	€ 408,00	€ 20,00	€ 29,00	€ 297,00	€ 62,00	
54	Stoelyoga	11	1	1	€ 55,00	€ 20,00	xx	xx	€ 35,00	
55	Mindfulness en heartfulness	14	2	1	€ 70,00	€ 20,00	€ 27,00	xx	€ 23,00	
56	Boetseren met klei	8	0	0	€ 88,00	€ 20,00	€ 16,10	€ 47,94	€ 3,96	
57	Poëziewandeling 's-Hertogenbosch	12	1	1	€ 60,00	€ 20,00	€ 45,00	€ 31,71		€ 36,71
58	Dansimprovisatie	7	0	0	€ 35,00	20	€ 23,00	xx		€ 8,00
59	Drakenvuur	13	1	1	€ 65,00	€ 20,00	€ 29,00	xx	€ 16,00	
60	Maak kennis met Ikebana	9	0	0	€ 112,50	€ 6,00	€ 35,00	€ 70,00	€ 1,50	
61	Natuurwandeling Engelenstede Vinkel	16	1	0	€ 80,00	€ 3,00	€ 10,00	€ 35,00	€ 32,00	
62	Staphorster stipwerk op een tas	9	0	1	€ 135,00	€ 20,00	€ 13,00	€ 23,00	€ 79,00	
63	Dans je vrij	14	1	3	€ 70,00	€ 20,00	€ 15,00	xx	€ 35,00	
64	Senior, onderzoek je/het verleden	26	2	4	€ 130,00	€ 3,00	€ 48,30	€ 50,00	€ 28,70	
65	Informatieve presentatie fotoboek maken	17	1	3	€ 85,00	€ 3,00	€ 16,00	€ 35,00	€ 31,00	
66	Doosje maken en bekleden	8	0	0	€ 64,00	€ 20,00	€ 15,00	€ 15,95	€ 13,05	

Nr.	Activiteit	aantal	afgemeld	weggebleven	opbrengst	dank	kt	materiaal	fin. Resultaat	neg Resultaat
67	Kijkje achter de deuren van de grote kerk	26	1	3	€ 130,00	€ 3,00	xx	€ 75,00	€ 52,00	
68	Fietstocht Herpenduin + lunch	9	3	0	€ 180,00	€ 20,00	€ 5,00	€ 174,40		€ 19,60
69	Kennismaken met quilten	14	2	2	€ 70,00	€ 20,00	xx	xx	€ 50,00	
70	Open Lucht Museum Arnhem	19	0	0	€ 1.520,00	€ 10,00				€ 32,00
71	Open Lucht Museum Arnhem met MJK/VIP	29	0	0	€ 2.030,00	€ 10,00		3.562,00		
72	Rondje om de St. Cathrien	19	4	1	€ 95,00	€ 20,00	€ 55,00	xx	€ 20,00	
73	Schik een droogbloemarrangement	16	2	0	€ 280,00	€ 60,00	€ 35,35	€ 187,50		€ 2,85
74	Den Bosch in het spoor van fam. Slager	13	0	1	€ 65,00	€ 20,00	€ 50,00			€ 5,00
75	Reanimatie workshop	9	1	0	€ 67,50	xx	€ 10,00	€ 40,00	€ 17,50	
76	Schrijven in de Volkstuin	9	1	0	€ 63,00	€ 20,00	€ 28,00	€ 13,85	€ 1,15	
77	Excursie gijzelaarskamp Beekvliet	30	0	0	€ 330,00	€ 9,00		€ 300,00	€ 21,00	
78	Beeldentuin de Buffel	15	1	1	€ 75,00	€ 6,00	xx	€ 50,00	€ 19,00	
79	Zumba	18	2	1	€ 90,00	€ 20,00	€ 34,50	xx	€ 35,50	
80	Bonbons maken	11	1	0	€ 110,00	€ 20,00	€ 15,00	€ 75,00	xx	
81	De Bossche stadstaal	33	4	3	€ 165,00	€ 20,00	€ 31,00	xx	€ 114,00	
82	Reanimatieworkshop	9	2	0	€ 67,50	xx	€ 10,00	€ 35,00	€ 22,50	
83	Achter de coulissen van de Sint Jan	20	1	3	€ 100,00	€ 6,00	€ 55,00	xx	€ 39,00	
84	Atelier voor Theaterkostuums	8	0	0	€ 40,00	€ 20,00	xx	xx	€ 20,00	
85	Magie van de hand	17	1	1	€ 85,00	€ 20,00	€ 39,10	xx	€ 25,90	
86	Tekentaal	11	0	0	€ 55,00	€ 20,00	€ 15,00	€ 3,50	€ 16,50	
87	Memorabele plekken 1940 - 1944	15	0	0	€ 75,00	€ 20,00	€ 40,00	xx	€ 15,00	
88	Houtbewerken bij Plein Oost	6	0	0	€ 75,00	€ 3,00		77,50		€ 5,50
89	Mozaïeken bij Plein Oost	10	0	0	€ 125,00	€ 6,00		87,50	€ 31,50	
90	Jeu des Boules Kruiskamp	10	1	0	€ 75,00	€ 12,00	€ 43,20	€ 45,00		€ 25,20
91	Salsa	20	2	2	€ 100,00	€ 20,00	€ 18,00	xx	€ 62,00	
92	Terugkeer van de wolf in Nederland	19	1	0	€ 95,00	€ 20,00	€ 48,30	xx	€ 26,70	
93	Ontdek de wereld van AI	45	2	7	€ 225,00	€ 6,00	€ 66,60	€ 50,00	€ 102,40	
94	Muziekmiddag met Zizzterz in Music	100	0	6	€ 750,00	€ 8,00	€ 230,00	€ 300,00	€ 212,00	
95	Roeiclinc voor senioren	12	0	0	€ 240,00	€ 9,00		€ 225	€ 6,00	
96	Verder met mixed media	18	0	0	€ 180,00	€ 20,00	€ 28,00	€ 92,50	€ 49,50	
97	Kennismaken met Barbershop zingen	26	2	0	€ 130,00	€ 40,00	€ 82,15	€ 6,00	€ 1,85	
98	Rondleiding orgelmakerij	17	0	3	€ 85,00	€ 20,00	xx	xx	€ 65,00	
98B	Rondleiding orgelmakerij	16	1	1	€ 80,00	€ 20,00	xx	xx	€ 60,00	
99	Wurth, een kunst rondleiding	16	1	2	€ 80,00	€ 6,00	xx	xx	€ 74,00	
100	Drakenvuur	20	4	0	€ 100,00	€ 20,00	€ 41,40	xx	€ 38,60	
101	Verder met mixed media	18	1	1	€ 180,00	€ 20,00	€ 20,00	€ 92,50	€ 47,50	
102	Atelier voor Theaterkostuums	8	0	1	€ 40,00	€ 20,00	xx	xx	€ 20,00	
103	Bezoek aan NM Kamp Vught	9	1	0						
104	Bezoek aan NM Kamp Vught met MJK / VIP	13	0	0	€ 177,00	€ 6,00	€ 44,10	€ 123,50	€ 3,40	
105	Mindful bewegen	14	1	4	€ 70,00	€ 20,00	€ 23,60	xx	€ 26,40	
106	Bonbons maken	10	1	0	€ 100,00	€ 20,00	€ 20,70	€ 75,00		€ 15,70
107	Museum Slager	14	1	0	€ 70,00	€ 3,00	€ 30,00	€ 60,00		€ 23,00
108	Kennismaken met Bowls	9	1	1	€ 45,00	€ 20,00	€ 22,65	xx	€ 2,35	
109	T'ai Chi	17	1	2	€ 85,00	€ 20,00	€ 18,00	xx	€ 47,00	
110	Filosoferen met aforismen	12	0	1	€ 60,00	€ 20,00	€ 11,00	xx	€ 29,00	
111	Het Rijke Roomsche Leven	53	1	2	€ 397,50	xx	€ 148,50	€ 250,00		€ 1,00
112	Creatief met glasmozaïek	6	0	0	€ 225,00	xx	xx	€ 225,00	xx	xx
113	Het Paleiskwartier, een nieuw stuk stad	17	2	2	€ 85,00	€ 20,00	€ 45,15	xx	€ 19,85	
114	Fietstocht vanaf de Schans	14	2	1	€ 105,00	€ 20,00	€ 75,00	xx	€ 10,00	
115	Dans je vrij	15	2	4	€ 75,00	€ 20,00	€ 25,30	xx	€ 29,70	
116	Bloemen van Chenilledraad	12	1	0	€ 144,00	€ 20,00	€ 29,90	€ 84,00	€ 10,10	
117	Kennismaken met quilten	14	4	1	€ 70,00	€ 20,00	xx	xx	€ 50,00	
118	Workshop Fotoboek maken	13	1	2	€ 65,00	€ 3,00	€ 14,00	€ 35,00	€ 13,00	
119	Biljarten	11	0	0	€ 55,00	€ 20,00	€ 32,40		€ 2,60	
120	Levensverhalen schrijven	8	0	0	€ 56,00	€ 20,00	€ 16,10	€ 13,80	€ 6,10	
121	Mozaïeken: versier een schaal	9	0	1	€ 180,00	€ 20,00	€ 23,00	€ 171,00		€ 34,00
122	Hoelahoepen in Rosmalen									
123	Rondje om de St. Jan	18	2	1	€ 90,00	€ 20,00	€ 55,00	xx	€ 15,00	
124	"Den Bosch uit de kunst" wandeling	11	0	1	€ 55,00	€ 20,00	€ 45,00	xx		€ 10,00
125	Nordic Walking	11	1	2	€ 55,00	€ 20,00	€ 12,00	xx	€ 23,00	
126	De Holocaust en de Bossche Jodenvervolgung	28	2	2	€ 140,00	€ 20,00	€ 30,00	xx	€ 90,00	
127	Filosoferen met taal	16	1	0	€ 80,00	€ 20,00	€ 39,10	xx	€ 20,90	
128	Staphorster stipwerk op een tas	9	0	0	€ 135,00	€ 20,00	€ 23,00	€ 23,00	€ 69,00	
129	Bezoek de Sint Cathrien	19	2	0	€ 95,00	xx	xx	€ 105,00		€ 10,00
130	Engelen, dorp aan de Dieze	20	0	0	€ 100,00	€ 20,00	xx			
131	Natuurwandeling in de stad	30	4	3	€ 150,00	€ 70,00	€ 95,00	xx		€ 15,00
132	Slotmiddag	112			€ 840,00	xx	€ 773,50	€ 295,00		€ 228,50
									€ 3.577,71	€ 743,66

Bijlage 2: Ideeën voor de zomerschool van 2026

Sport en bewegen

- Stijldansen
- Ballet (via Lies manie)
- Afrikaanse dans
- Estatic dance
- Biljarten
- Drakenvuur
- Buikdansen
- Handboogschieten, misschien in de Winterschool
- Qigong
- Poolbiljarten
- Vissen
- Walking Hockey
- Samen zwemmen

Wandelen en fietsen

- Fietstocht Lith, retour via Hedel
- Onkruid wandeling; wat is eetbaar
- Wandeling industrieel erfgoed
- Wandeling architectuur
- Meer stadswandelingen, bv Hofjeswandeling, door de wijken
- Fietsroute 40-45 km
- Korte wandelroute voor niet zo mobiele deelnemers
- Winterwandelen
- Rondje Wamberg Berlicum (2,8 km)
- Rondje Groote Wielenplas Rosmalen (4,5 km)
- Rondje landgoed Heeswijk (3,5 km)

Creatief

- Maken droogbloemarrangement herhalen
- Bloemschikken
- Ikebana, maar dan weer anders
- Beeldgedicht maken
- Schrijven aan de Maas
- Spelen met taal
- Opnieuw viltten
- Keramiek / Glazuren (ABZ Vught)
- Sumi-e schilderen
- Aquarelleren
- Herhaling of verdieping hout bewerken (insectenhotel)
- Kleien / boetseren
- Doosjes maken ook bij de winterschool

- Ballonfiguren maken
- Glas in lood
- Kaarsen maken
- Raamhangers maken
- Sieraden maken
- Moodboard maken
- Steen bewerken / beeldhouwen
- Stippen op een hard voorwerp (stenen)
- Quilten
- Haken
- Was schilderen (encaustic)
- Epoxy gieten
- Origami

Presentaties

- Lezing door Cees Hollenberg (Elgar bv / Russische componisten)
- Lezing over Napoleon / Spinoza
- Hoe stek je bloemen / planten
- lezing zoogdieren langs Dommel en AA (Ton Popelier)
- lezing dassen in Brabant (Ton Popelier)
- wandeling Haanwijk de Pettelaar (Ton Popelier)
- Uitvoering muziekstuk met toelichting
- iets mbt het klimaat
- Bossche sportverhalen bv De Vliert
- Lezing podotherapeut
- Geschiedenis van het Station
- 200 jaar Zuid Willemsvaart in 2026
- Meer over Jeroen Bosch
- Lezing over de Nijmeegse Vierdaagse door Francien van den Heuvel (06 4467 8703 / francienvandenheuvel@ziggo.nl)
- 'Het Wonder van Empel' (1585) bij De Lachende Vis. (Harry van den Berselaar)

Excursies

- Bezoek Provinciehuis
- Sint Michielsgestel: de Vijf Ambachten
- Bierbrouwerij
- Bossche geschiedenis uitgediept
- Boerderij Den Dungen a la Marie in Vlijmen
- Boerderij Marie van de Middelhaai
- De tuinen van Demen in Ravenstein
- Kunst bij de Van Lanschotbank

- Pluktuinen, bv weer Pluck van 't veld
- Poeldonk: Eerste Wereldoorlogcentrum
- Ismeshuis (Brede haven)
- Zeilmakerij aan de Brede Haven
- De scheve Schup: honing draaien
- Deze rondvaart
- Eendenkooi Maaspoort
(r.a.m.stokman@home.nl)
- Bezoek Kruithuis
- Bezoek Zionsburg
- Bezoek synagoge
- Bezoek Moskee
- Waterbuffels
- Beekvliet herhalen
- Sint Jacobskerk: maar dan over de kerk zelf
- Sterrenwacht Vinkel
- Bezoek aan de Moriaan
- Bezoek Rechtbank (winterschool?)
- Orgelbouwer herhalen
- Stichting Sparkling
- Kijkje achter de schermen bij de Kersouwe
- Kijkje in het nieuwe Theater
- Noord Brabants Museum
- Vlindertuin Marioord – Vliertwijksestraat
369 – Rosmalen
- Kivits in Drunen (logistiek bedrijf voor bv
supermarkten)
- Huisartsenmuseum Hilvarenbeek

Digitaal

- Creatief fotoboeken maken
- Workshop AI / Chat GTP

Overigen

- Informatie over woonvoorzieningen met
/zonder hulp
- Zingen
- Koor / muziek
- Samba-band spelen
- Barbershop zingen
- Valpreventie

- Meer verschillende aspecten van filosofie
- Spelletjes (mid) dag
- Bio of vega koken
- Kookworkshop in de natuur
- Kaas/bier proeven door Gerard Velders
- Salades maken met eetbare kruiden /
bloemen
- High Tea maken / lunchen
- Hapjes / Tapas / Sushi maken
- Bonbons maken ook in de winterschool
- Boek lezen / bespreken
- Scoot Mobiel leren rijden voor het geval
dat...
- Klankschaalsessie
- Fotografie
- Een goede film draaien
- Reanimatie
- Bridgecursus
- Taalcursus/ workshop
- Voet- of handmassage
- Workshop Etherische oliën
- Klaverjassen of Rikken
- Vervolg handlezen
- Karakterdiagnose Margot van de Plas via
www.karakterdiagnose.nl

Dagtochtidee:

- *Zuiderzeemuseum*
- *Vaartocht op de Linge + bezoek
glasmuseum*
- *Rondje Veluwe en bezoek aan het museum*

Slotmiddag

-

Zondagmiddagen:

- *Opnieuw een film op de middag*
- *Danny Everett: zanger + dans*